

ויקהל פקודי תשפ"ג גליון קמז שנה ד

מליצי יושר

זרע שמשון

רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו: תשלומי חן וחסד ושלמא רבא מן שמיא ועיניכם תראנה בנים ובני בנים כשתילי ויתם סביב לשולחנכם, חכמים ונבונים ובתים מלאים כל טוב, גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו', בני חיי ומחוני טב.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה צינץ זצ"ל ביקש קודם פטירתו שיתנו לו דף ורשם בשארית כוחותיו: מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה טובה לכל המשתדלים והמסייעים בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת שעשה טובה לכולם. (הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו: אם ילמדו בספרים שלי, אחיה למנון ולעזר גם אחר פטירתי ממש כמו בחיים. (ארץ צבי להגה"ק מקווינלוב עה"ת עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל: ובטח יהיה למליץ יושר למיימינים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדם לפני אל חי, ואם יבואו על קברי יתפללו ויאמרו איזה מזמורי תהלים ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע קול בכיות עמו ישראל ברחמים ואצטרף תפילתי עמכם לטוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו בקשתי שטוחה שישתדלו להדפיס ספרים שלי, ואני תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה' בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

אתון דאורייתא

רבי יוסף ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק מנחם מארגענשטערן זצ"ל בהספדו רבינו בטרם עלה השמימה הבטיח כל מי שייסיע בהדפסת החיבורים שלו יהיה לו למליץ יושר בעולם העליון

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר אנשיל הוברמן הרב מרעננה זצ"ל כתב בספרו: הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל בלי נזר בכל יום על כל אלה שיעייס בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה לאחרים שיושעו מכל צרה שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב. וכל הלומד בספרי זכה ליר"ש, והצלחה בכל טוב, בזה ובבא, וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

חזון יחזקאל

רבי יחזקאל ב"ר מרדכי זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת הספרו בשעת הלוייה הכריז: נצטויתו מאת רבינו זצ"ל לפרסם, שהבטיח שימליץ טוב לכל מי שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו. (רבבות אפרים אורח ח"ב עמוד רמ"ה, מלך ביפין פרק מ"ב).

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב? פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה? פארוואס האב איך צער גידול בנים? פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען? פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל, וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר

פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

לא תבערו אש בכל מושבותיכם. הנה בנוגע ההולך במדבר ולא ידע מתי הוא יום שבת, מונה מיום שטעה ששה, ומקדש שביעי, ומברך בו ברכת היום ומבדיל במוצאי שבת, ובכל יום ויום ואפילו ביום זה שהוא מקדש ומבדיל בו, מותר לו לעשות כדי פרנסתו בלבד כדי שלא ימות, ואסור לו לעשות יותר, שכל יום ויום ספק שבת, עכ"ל.

ויש לרמז הלכה זו בפסוק זה "לא תבערו אש בכל מושבותיכם", היינו לא תעשו מלאכה והבערה דוקא כשאתה "במושבותיכם" והיינו ביישוב, אבל אם אתה טועה במדבר, אז תצטרך להבעיר כדי פרנסתך. וכן מרומז בפסוק "ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך, ויום השביעי שבת לא תעשה כל מלאכה", דאם בששת ימים תעבוד ותוכל לעשות 'כל' מלאכתך, ולא כמו ההולך במדבר העושה רק כדי חייו, אז ב"יום השביעי לא תעשה כל מלאכה, אף שום מלאכה. אך אם בששת ימים אסור לך לעשות כל מלאכה, כי אינך יודע בדיוק מתי שבת, ומותר לך רק כדי חיך, אז ביום השביעי אתה צריך גם לעשות מלאכה כדי שלא תמות, כי פקוח נפש דוחה שבת. (זרע שמשון אות ג).

ששת ימים תעשה מלאכה. וברש"י הקדים להם אזהרת שבת לציווי מלאכת המשכן לומר שאינו דוחה את השבת. ויש להבין דמדוע הוצרך הכתוב למעט דבר זה, דמדוע נימא שידחה מלאכת המשכן את השבת. ונראה שאכן לא בא המיעוט לומר שלא יבנו את המשכן בשבת, דזה דבר פשוט, שהרי לא הוקם המשכן מיד עם גמר עשייתו, אלא השלימו את עשייתו בכ"ה בכסלו, ולא בנו אותו עד ר"ח ניסן, ואם כן בודאי לא היה צורך כלל לבנות אותו בשבת. אלא ודאי שבא הכתוב להזהיר על העתיד

למערכת מליצי יושר

אחדשה"ט, חסיד נלהב אני מהגליון שלכם מיום הוסדה בקיץ תש"פ, לומד אני כל הגליון מרישא עד סיפא בעיון רב, ומדקדק אני לומר הדברי תורה בפה, כדי שיהא שפתותיהם של הצדיקים דובבות בבי"ד של מעלה להמליץ טוב עלי ועל משפחתי.

אבל העיר לי אחד, דהנה יש צדיקים שבגליון שלכם שהבטיחו הבטחות למי **שילמדו** דבריהם, כמו הזרע שמשוין, ואבני נזר, וכן לאשרי. ובזה בודאי דמי שתומך בהדפסת הגליון, מקיים בשלימות צוואת הצדיקים. ובזה נכלל גם הצדיקים שהבטיחו הבטחות בין מי שילמוד דבריהם ובין מי שידפיס דבריהם, כמו הילקוט סופר וחזון יחזקאל.

אבל המלא העומר, והג"ר עקיבא יוסף שלעזינגר, והג"ר יוסף ענגיל הבטיחו מה שהבטיחו למי **"שידפיסו"** דבריהם, וא"כ מי גילה לכם דלהדפיס גליון נכנס בכלל זה, אולי הצדיקים הבטיחו הבטחתם למי שידפיס דבריהם בספר שקיים לשנים רבות, ולא בגליון שזה רק לשבת אחד.

אשמה אם תוכל לענות לי בגליון, כי אולי יש עוד אנשים שמצפה לתשובה על שאלה זו

בהוקרה רבה

י. י. סורקיס. וויליאמסבורג

תגובת המערכת

שתי תשובות בדבר: **(א)** הצדיקים שהבטיחו להמליץ יושר למי שידפיס את דבריהם, לא רצו שהספרים יהיו מונחים בארון הספרים, אלא רצו שילמדו דבריהם, לכן הלומד את דבריהם, בודאי זוכה להבטחתם, (כך מובא בהקדמת מלא העומר בשם כמה גדולים). והמסייע להדפסת הגליון, יש לו חלק וזכות בכל אותם הלומדים את דבריהם.

(ב) בדור העבר, יצאו "טעיפס" ו"קאסעט"ס של עשר ניגונים, אבל עכשיו מוציאים המנגנים "סינגלס" של ניגון אחד, כי כך נתפרסם יותר הניגונים. כך הוא בנוגע ספרים, המציאות הוא דקל יותר ללמוד בגליון, מלפתוח הספר בעצמו. וזו הסגולה האמיתית וקיום רצון הצדיקים, שבודאי לא היתה משאלתם להדפסה גרידא, כי אם שיהיו שפתותיהם דובבות. אבל מצד אחר, הגליון הוא רק לשבת אחד, והספר קיים ועומד לכמה שנים, לכן ודאי זכדאי לנדב גם להדפסת הספרים.

נתקיים העולם שנקרא משכן. [זוה שאמר הכתוב דע"י "ויקם משה את המשכן", בזה "הוקם המשכן", והיינו העולם].

לע"נ הרה"ק ר' ברוך פנחס ב"ר אליעזר חיים זצ"ל מסקאליא י"א צ"כ"ד אדר **אם שמירת המקדש הוא עבודה.** ז"ל האבני נזר (שם): יש לעיין אם שימור חשיב עבודה. ומדברי הרמב"ם (פ"ג מהל' כלי המקדש) שחשבו בכלל עבודת הלויים, מבואר דעבודה הוא. אבל לולי דברי הרמב"ם היה נראה לפי מה דאמרו (ב"מ צג.) דיושב ומשמר לאו כעושה מעשה דמי, א"כ לאו עבודה הוא.

אבל לכאורה יש לחלק דדוקא בשימור דברי חול, אין השימור רק גורם בעלמא שלא יגנבו, ואם לא היו גונבים בלא שמירה, הוה ניחא ליה, לכן אין השימור מעשה. אבל בשימור דמקדש דמצוה הוא בעצמותו, אז חשיב מעשה. אבל זה אינו, דהא הגמ' שם הקשה מהמשמר את הפרה דמטמא בגדים, והרי שם השימור גופיה מצוה שלא תפסל בהיסח הדעת, (הרי דאין לחלק בין שימור דברי חול, לשימור דמקדש] וכו'.

והנה הרמב"ם (פ"ח מהל' ביה"ב ה"ו) כתב וז"ל: לא הו' הכהנים השומרים ישנים בבגדי קודש, עכ"ל. הרי דדוקא ישנים לא היו בבגדי כהונה, אבל שמירתן היו בבגדי כהונה. והרי האבנט פסק הרמב"ם שהיה כלאים, ואסור ללבושו שלא בשעת עבודה, ועל כרחק דשמירה הו' עבודה וצריך בגדי כהונה וכו'.

ומעתה שזכינו לברר דשמירת כהנים חשיב עבודה ובעי בגדי כהונה, א"כ הדבר ברור דאסור בטמאי מתים, ואסור אף אם יעמוד חוץ להר הבית וישמור, דדומה לזר העומד בחוץ והפך בצינורא באברים בפנים דחייב (כמ"ש הראב"ד פ"ד ביאת המקדש ה"ד), והכא נמי אף שכהן עומד בחוץ, מ"מ העבודה נעשית בפנים [וחייב]. וא"כ בזמנא [דכולנו טמאי מתים], אזדא לה שמירת כהנים.

אך מדברי הרא"ש והמפרש (תמיד כז.) דסוברים שהשומרים היו קטנים, מוכח דלאו עבודה הוא, דקטן לאו בר עבודה הוא בין כהנים בין בלויים וכו'. קיצור הדברים: שמירת כהנים הוא במחלוקת שנויה, דלהרמב"ם אזדא ליה שמירת כהנים לדין משום דכולנו טמאי מתים, ולדעת הרא"ש והמפרש דלאו עבודה הוא, איתא גם בטומאה.

אשר קדשנו במצותיו לעסוק בדברי תורה. אומרים בברכת התורה "לעסוק" בדברי תורה, ולא "ללמוד", כי ללמוד אין זה בכוח האדם, רק הש"ת מלמד תורה לעמו ישראל, והאדם רק "עוסק" בדברי תורה, ואם עוסק כראוי, אז הש"ת מלמדו, וכמו ההולך לדבר מצוה נקרא "עוסק" [במצוה, כי בשעה שהולך לקיים המצוה, עדיין לא "מקיים" המצוה, רק "עוסק" במצוה, כך הלומד תורה רק "עוסק" בדברי תורה, כי אינו יכול להבין מעצמו תורת ה', רק אח"כ הקב"ה מלמדו]. (נאות הדשא ח"א עמוד צ"ה).

לע"נ הרה"ק ר' ישראל אברהם ב"ר אליעזר זוסיא זצ"ל מסקולען י"א צ"כ"ה אדר **החדש הזה לכם ראש חדשים.** איתא בילקוט "לכם" ולא לאומות העולם. ופירש אדוני זקני מורי הגאון בעל שו"ת ריב"א זצ"ל, דהכוונה בזה, דאולי יחשבו ישראל שאין הנסים מיוחד להם, רק הוא בא מחמת

שאם יתקלקל המשכן או המזבח בשבת שלא יתקננו בשבת, ולולי המיעוט בפסוק היינו אומרים שהיות ועבודה דוחה שבת, א"כ ה"ה מכשירי הקרבן המזבח וכדומה ג"כ ידחו שבת, שהרי גם בענין ההיתר של מלאכת אוכל נפש ביו"ט, הוצרך התורה לומר מיעוט מיוחד למעט מכשירי אוכל נפש שאינם דוחים יו"ט, הרי שמסברא חיצונה לולי מיעוט התורה, היינו אומרים שמכשירי הדבר דינם כמו הדבר בעצמו, וממילא תיקון המשכן או המזבח אף שהו' רק כמכשירי הקרבן דינם כקרבן עצמו וידחו את השבת, כמו שהקרבן דוחה שבת, לכן הוצרך התורה לצוות על השבת קודם ציווי מלאכת המשכן לומר שאינו דוחה שבת. (זרע שמשוין אות א').

לע"נ ה"ר אליעזר דוד ב"ר חיים פאל זצ"ל י"א צ"כ"ב אדר **אלה פקודי המשכן אשר פקד על פי משה.** אפשר לפרש כי המשכן ניתן בחשבון, ובחשבון יש לחיצונים שליטה, כמבואר בפסוק "ולא יהיה בהם נגף בפקוד אותם". אך יש לומר שהיתה כוונתו ית' שיהיה חשבון בנדבת המשכן, לפי שגלוי לפניו שעתיד המשכן להתמשכן בעונותיהם של ישראל ולכפר עליהם כמ"ש חז"ל ששפך חמתו על העצים ועל האבנים, לכן בכוונה נעשה ע"פ חשבון.

וזה שאמר הכתוב "אלה", שרומז לעגל שנקרא "אלה", לכן היה "פקודי המשכן" משום חטא העגל שעתידין לעשות. לכן אמר "וביום פקדי", שמנין פקודי המשכן שנעשה במנין, זה היה לפי ש"פקדתי עליהם חטאתם", וצריך המשכן לכפר בעדם.

ולכן "פקד על פי משה עבודת הלויים ביד איתמר", שיהיה להם כפרה לפי שעה על עון העגל, לפי שחשבון שולטין בו החיצונים, לכן "פקד על פי משה", כדי דבקדושתו שלא יוכלו לשלוט בו לפי שעה. ואם היו מכשירין מעשיהם, אז לא היה צריך ליחרב והיה כפרה גמורה על העגל.

וראיה לזה דהרי "ובצלאל בן אורי בן חור" וגו', שנעשה על פי בצלאל בן אורי בן חור, אף שהרגו לחור בעת העגל, אפ"ה לא נחשב להם מזכיר עון וקטיגור נעשה סניגור אילו לא פגמו אחר כך. [משום דאילו היו מכשירין מעשיהם, אז היה כפרה גמורה על העגל].

ביום החודש הראשון וגו' באחד לחודש תקים את משכן אהל מועד. אפשר לפי שהמשכן דוגמת העולם, ואיתא כי בתשרי עלה במחשבה להבראות, ולא נברא בפועל עד ניסן. ולכן נצטוו על מלאכת המשכן ממחרת יו"כ שהוא בתשרי הוא מחשבת הבריאה, כי סוף מעשה במחשבה תחילה, והמעשה הוא באחד בניסן שהיה ג"כ ביום ראשון דוגמת בריאת עולם.

ובזה יובן מה דכתיב "ויהי בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחודש הוקם המשכן, ויקם משה את המשכן", ואינו מובן מדוע כתיב קודם "הוקם", ואח"כ "ויקם". ואולם לפי שאז נתבסס העולם, והעולם הוא בדמות משכן, כמ"ש "וימתחם כאהל לשבת", א"כ בהקמת המשכן,

א אבל בבאר שבע (ריש תמיד) ותפארת ישראל שם, ומ"מ (בהב"ח פ"ח ה"ה) סוברים דקטנים פסולים לשימור.

תולדות בעל האבני נזר ז"ע

היה בעל לב טוב ורחום, ורחמיו נכמרו אף על שונאיו שרדפוהו נפש, על אף כל הרדיפות שרדפוהו, לא היה לו שמץ מינא עליהם, ואף היה מתפלל לשלומם.

שאל אותו פעם אחד הכעלי בתים שלו בסוכמשוב: יאמר לי רבינו, מפני מה אצל קודמו הרב ר' אלעזר, שלא היה רבי של חסידים הנקרא 'גוטער איד', כל מי שפגע בכבודו, היה סופו רע וזר, ואילו הפוגע בכבוד רבינו שהוא 'גוטער איד', לא כל שכן שצריך לבוא עליו עונש.

השיב לו האבני נזר: הלא אתה בעצמך כבר אמרת את התירוץ, שאני 'גוטער איד'.

חסיד אחד התנצל לפני בעל האבני נזר שהיה גר בעירה קטנה, ואין לו עם מי לדבר במילי דשמיא. השיב לו האבני נזר: כך: החידושי הרי"ם מגור היה אומר "דאגה בלב איש ישינה לאחרים", דבעת שהיא נכנסת לאחרים, הרי היא יוצאת הדאגה ממנו. כל זה נאמר במילי דעלמא, אבל במילי דשמיא, מוטב שתהא מונחת ההתעוררות שיש לך, כאבן על לבך. וככלל עצה טובה למעט בשיחה במילי דשמיא, דכל מה שאדם שומר בתוכו התעוררות, ואינו מפרסם כרבים, יש כזה ברכה והצלחה, וזה היה סוד החסידות של קוצק, דהרבו להצניע את חסידותם מעיני הבריות. (מגדולי התורה והחסידות ח"ה).

אלה פקודי המשכן אשר פקד על פי משה. כתוב באור החיים וז"ל: אמרו חז"ל דאין הברכה שורה לא בדבר הספור ולא בדבר המנוי, וכאן אמר "אלה פקודי", פי' לאלה יש מניין ואין הקפדה, עכ"ל. ונראה להוסיף דכאן שריו ברכה כיון דמנין של הקב"ה נותן ברכה, וכמו שפירש"י ריש פ' שמות "המוציא במספר צבאם", דמונה את ישראל בכל שעה ע"ש. וכן כאן, דכיון ששכינה מדברת מתוך גרונו של משה, לכן שריו ברכה. וזה שאמר הכתוב "אלה פקודי", כלומר כאן צוה הקב"ה מנין, משום "על פי משה".

לע"נ הג"ר רפאל ראובן נ"ר שמשון גרונוסקי זצ"ל יא"צ כ"ב אדר

בדיקת חמץ. בפרס הגדול לרש"י (ס' קכ"ח) כתב וז"ל: בשעת שריפת חמץ ביום, אינו מברך כלום, ולהוציא מבני אדם שמברכין בשעת שריפה, וטועים הם סבורים שהוא ביעור שמברכין עליו, ולא היא, אלא מפני שהוא מפנה את ביתו מהחמץ קורא אותו "ביעור", כמו "ביערת את הקודש מן הבית", [ולכן מברכין "על ביעור חמץ" בשעה שמפנה את ביתו מהחמץ] עכ"ל.

והנה בהלכות שחיטה למהר"י וייל כתב וז"ל: למה אין מברכין 'על בדיקת הסכין', כמו שמברכין 'על השחיטה'. וז"ל דכל מצוה שאין עשייתה גמר מלאכתה, אין מברכין עליה, וראייה מסוכה אע"ג דכתיב "חג הסכות תעשה לך", אין מברכין על עשייתה, לפי שאין עשייתה גמר מלאכתה, פירוש גמר מצוה. וכן בדיקת סכין אין עשייתה גמר מלאכתה, שהרי צריך אחר כך שחיטה, עכ"ל.

וכתב הגר"י ענגיל (גליוני הש"ס פסחים ז). וז"ל: וא"כ כי היכי דבדיקת הסכין הוא הכשר והתחלת השחיטה, ועכ"ז אין מברכין עליה רק על השחיטה דהיא גוף המצוה, הכא נמי לא היה לנו לברך 'על בדיקת החמץ', רק 'על הביעור', דהוא גוף המצוה.

וצ"ל דשאני בדיקת סכין דאינו מהתחלת מעשה השחיטה, דמעשה שחיטה היא בבהמה, משא"כ הבדיקה דהוא בסכין, והבדיקה רק הכשר הצריך לשחיטה, לא התחלת השחיטה. משא"כ בביעור חמץ דהבדיקה והחיפוש אחר החמץ כדי לבערו הוא מהתחלת ביעור, וכמובן.

לקיים מצות 'זשבתו' ע"י ביטול ברוב. בנוגע אי מקיימין ע"י ביטול ברוב מצות עשה ד'זשבתו', דגוף החמץ אינו נשבת ע"ז, רק איסורו הוא שנשבת, דהביטול מתירו, האריכו האחרונים, וע' ספרא (בחקותי פ"ב ברייתא א'): והשבתי חיה רעה מן הארץ, ר' יהודה אומר מעבירן מן העולם, ר' שמעון אומר משביתן שלא יזוקו וכו' וכן כתיב 'וגר זאב עם כבש' וגו'. והיינו דפליגי אי תיבת 'השבתה' מורה ביעור העצם, או מורה רק ביעור הרוע שלהם שיסתלק וישתנה טבעם הרע להזיק, והוא פלוגתא דומה לספק הנ"ל וכמובן. ואמרו לי שכבר העירו גם בזה רבני בתראי, וע"ע תוס' (מנחות נ: ד"ה ומחצה) שכתבו, דאף שאין גופו נאבד רק שנפדה ומסתלק קדושתו, מ"מ קרי ליה התנא משום הכי "אבד", ע"ש. וא"כ הכי נמי להיפוך באיסור, דסילוק האיסור אף שאין שם סילוק הגוף, חשוב שנאבד החמץ וכאילו נפרד או הוטל לים.

ג וכו"כ בש"ת צפנת פענח (וורשא ס' נ'), ומכתבי תורה (קלינא, ס' ק"ח).

רשעת המצרים ונתמלא סאתם, וממילא נסתבב מזה גם טובה לישראל, אבל לא נעשה הדבר למען הצלת ישראל. לזה אמר הכתוב "החודש הזה לכם", שנעשה הגאולה בעבורכם, ולא למען רשעת אומות העולם. ובילקוט אליעזר פירש שזה הכונה שסיפר משה לחותנו יתרו "את כל אשר עשה ה' לפרעה ולמצרים על אודות ישראל", היינו שהנסים היו בעבור ישראל עם סגולתו, ולא רק בעבור רשעת מצרים, והמשיך ואמר שניצולו גם מתלאות הדרך, ואם לא היה העונש לפרעה בעבור ישראל, למה ניצולו גם מתלאות הדרך. אלא מוכח מזה שהנסים נעשו גם בעבור ישראל.

ויתכן שמתעם זה ציוה הקב"ה שישאלו כלי כסף וכלי זהב מהמצרים ויזכו ברכוש גדול, להראות אהבת ה' לעמו, ושלא היה הנס רק בשביל רשעת המצרים, רק גם מחמת אהבת ה' לישראל, ועל כן נתן להם גם רכוש גדול. וזה כונת המדרש פליאה "הים ראה וינס, מה ראה, ראה ישראל באים ורכוש מצרים בידם", דהנה הים לא רצה לקרוע לפני בני ישראל באמרו כי כל מה שנענשו המצרים היה מחמת רשעתם, ובמילא ניצלו גם ישראל, אבל ישראל לעצמם אינם ראויים לנס ולא יבקע בפניהם. אמנם כאשר ראה שזיכם הש"ת גם ברכוש, הבין כי אהבת ה' הוא לישראל, ועל כן נבקע גם בפניהם כדי שינצלו ישראל.

לע"נ הגר"י יהודה ב"ר אברהם צבי דייווס זצ"ל יא"צ כ"ג אדר

וצפה ראשיהם וחשוקיהם זהב. כאשר עמדתי אצל כותל המערבי בשבת קודש פרשת ויקהל דהאי שתא שנת תרל"ג ואמרת תהלים, בא אלי יהודי אחד ושאל אותי, למה בפרשת ויקהל אצל העמודים כתיב "וצפה ראשיהם וחשוקיהם זהב", הרי דרך "ראשיהם" צפה זהב, ואילו בפרשת תרומה כתיב "וצפית אותם זהב", ומשמע שהיה הכל זהב. והשבתי לו ע"פ הגמ' בעירובין (דף מ"א) "בתר רישא גופא אזיל", דאה"נ דרך צפה ראשיהם, אבל זה נחשב כאילו הכל מצופה בהזב. ושמח בתשובתי.

והבנתי רמז עילאי, דיש להמליץ לפני הקב"ה על כלל ישראל, כאשר אמר אליהו הנביא "ואתה הסיבות את לבם אחורנית" (ע' ברכות לא), ומאחר שישנו כעת בעקבתא דמשיחא מנהיגים כאלו, א"כ מה יעשו הצאן הזה, הרי גופא בתר רישא גריא. ה' ירחם עלינו ונזכה לאשיבה שופטין כבראשונה, וגם גאולתינו תהיה על ידי גופא אזיל בתר רישא - כתר עליון ית"ש, וכנאמר ביציאת מצרים "אני ולא השליח אני הוא ולא אחר", והמבין יבין.

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$180 פאר גליון מליצי יושר
וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר - סוכאטשוב, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי און חזון יחזקאל - הר המנוחות**
אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!
gilyonmy@gmail.com 732-510-0560

ב המלבים סוף פ' תרומה (כז:): הקשה כן ונשאר בקושיא. והגר"ח קניבסקי (ברייתא דמלאכת המשכן ריש פ"ז) כתב, ד"וצפית אותם זהב" קאי על גוף העמודים, וכאן חידש לנו הכתוב דלא רק גוף העמודים צפה זהב, אלא אף ראשיהם של עמודים צפה זהב, ע"ש עוד. וע' בהעמק דבר (לו:לה) פירוש מחודש.

